

Брюксел, 23.11.2017 г.
COM(2017) 682 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
ОТНОСНО ДЕЙНОСТИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО ПОЛУЧАВАНЕ И
ОТПУСКАНЕ НА ЗАЕМИ ПРЕЗ 2016 г.

Съдържание

1.	Въведение	3
2.	Дейности на Европейския съюз по отпускане на заеми.....	3
2.1.	Механизъм за подкрепа на платежния баланс	4
2.2.	Европейски механизъм за финансово стабилизиране	4
2.3.	Макрофинансова помощ	5
2.4.	Механизъм за отпускане на заеми от Евратом.....	6
3.	Операции на Европейския съюз по получаване на заеми	7
3.1.	Механизъм за подкрепа на платежния баланс	7
3.2.	Европейски механизъм за финансово стабилизиране	7
3.3.	Макрофинансова помощ	7
3.4.	Механизъм за отпускане на заеми от Евратом.....	7
4.	Европейска инвестиционна банка	8
4.1.	Дейности на ЕИБ по отпускане на заеми.....	8
4.2.	Дейности на ЕИБ по получаване на заеми	9
5.	Осигуряване на финансова стабилност в еврозоната	9
5.1.	Механизъм за отпускане на заеми за Гърция.....	9
5.2.	Европейски инструмент за финансова стабилност.....	10
5.3.	Европейски механизъм за стабилност	10

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с член 149 от Финансовия регламент¹, съгласно който Комисията се отчита пред Европейския парламент и пред Съвета веднъж годишно за бюджетните гаранции и съответните рискове.

Поради това всяка година Комисията предоставя информация на Европейския парламент и на Съвета относно използването на различните кредитни инструменти на Европейския съюз (ЕС).

В настоящия доклад се описват операциите по отпускане на заеми за всеки отделен инструмент, както и съответните дейности по получаване на заеми.

С оглед на предвидените промени във Финансовия регламент, информацията относно дейностите по получаване и отпускане на заеми в бъдеще ще бъде включена в пакета за финансово отчитане, предвиден в преразгледания Финансов регламент. За да се избегне дублиране, този отделен доклад за получаването и отпускането на заеми ще бъде преустановен.

2. ДЕЙНОСТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО ОТПУСКАНЕ НА ЗАЕМИ

Комисията предоставя финансова подкрепа на трети държави и на държавите членки под формата на двустранни заеми, финансирани от капиталовите пазари с обезпечение от бюджета на ЕС, по силата на различни правни актове на Съвета или на Съвета и на Европейския парламент, в зависимост от преследваните цели². Съответствието на финансовата подкрепа за трети държави с общите цели на външната дейност на ЕС се гарантира от Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, подпомаган от Европейската служба за външна дейност (ЕСВД).

Таблица 1: Развитие на операциите на ЕС (непогасени суми по главницата в млн. евро)

Година	ЕОВС в ликвидация (1) (2)	Евратом (1)	ПБ	МФП	ЕМФС	Общо
2011	225	447	11 400	590	28 000	40 662
2012	183	423	11 400	545	43 800	56 351
2013	179	386	11 400	565	43 800	56 330
2014	192	348	8 400	1 829	46 800	57 569
2015	204	300	5 700	3 007	46 800	56 011
2016	175	251	4 200	2 947	46 800	54 373

(1) Използвани са валутните курсове към 31 декември всяка година.

(2) Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) е в ликвидация от 2002 г. Падежът на последната облигация, емитирана от ЕОВС, е през 2019 г. Увеличението на непогасената сума се дължи на увеличение във валутния курс GBP/EUR.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

² Дейностите на Комисията по вземане и получаване на заеми са представени подробно на адрес: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/index_en.htm.

2.1. Механизъм за подкрепа на платежния баланс

Съгласно член 143 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и Регламент (ЕО) № 332/2002 на Съвета от 18 февруари 2002 г. за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите членки³ (Регламент относно платежния баланс), подкрепата за платежния баланс (ПБ) е под формата на средносрочни заеми, отпуснати от Съюза. Като цяло тя се предоставя във връзка с финансиране от Международния валутен фонд (МВФ) и други международни кредитори, като Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) или Световната банка.

Подкрепата за ПБ се отпуска след гласуване с квалифицирано мнозинство от Съвета, като се вземат предвид обстоятелствата при всеки отделен случай. Потенциални бенефициери са държавите членки извън еврозоната, които изпитват сериозни затруднения с платежния си баланс. Подкрепата има за цел да облекчи ограниченията във връзка с външното финансиране на държавата членка получател и да възстанови доброто състояние на платежния ѝ баланс. Тя се изплаща при изпълнение на условията на икономическата политика, за които е взето решение от Съвета — след консултация с Икономическия и финансов комитет (ИФК) по проектопрограмата за корекции, и които условия се договарят между Комисията и държавата членка бенефициер в меморандум за разбирателство (МР) преди сключването на договора за заем. Правят се редовни прегледи на трайното спазване на мерките, заложили в програмата за корекции, което представлява и условие за изплащането на следващите траншове. Комисията, от името на Европейския съюз, набира необходимите средства на капиталовите пазари.

Комисията редовно докладва на ИФК и на Съвета за прилагането на Регламента относно ПБ.

През април 2016 г. Унгария изплати последния транш от своя заем в размер на 1,5 милиарда евро. Към 31 декември 2016 г. общата непогасена сума по програмата за подкрепа на платежния баланс беше 4,2 млрд. евро⁴.

Таблица 2: Подкрепа за платежния баланс до 31.12.2016 г. (размер на главниците в млрд. евро)

Държава	Решена сума	Отпусната сума	Възстановена сума	Непогасена сума	Среднопретеглен матуритет (години)
Латвия	3,1	2,9	2,2	0,7	4,2
Румъния	5,0	5,0	1,5	3,5	1,4
Общо	8,1	7,9	3,7	4,2	1,9

2.2. Европейски механизъм за финансово стабилизиране

Европейският механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС) е създаден с Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета⁵ от 11 май 2010 г. на основание член 122,

³ ОВ L 53, 23.2.2002 г., стр. 1.

⁴ Подробна информация за операциите в подкрепа на платежния баланс се намира на следния интернет адрес:
http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/balance_of_payments/index_en.htm

параграф 2⁶ от ДФЕС. ЕМФС е финансиран изцяло от бюджета на ЕС и има общ кредитен капацитет до 60 млрд. евро⁷.

ЕМФС бе задействан през 2011 г. за Ирландия⁸ и Португалия⁹ с поемането на задължение за отпускане на заеми в размер съответно до 22,5 млрд. евро и 26 млрд. евро.

През 2013 г. беше взето решение за удължаване на максималния среден матуритет на отпуснатите заеми от 12,5 години на 19,5 години за двете държави членки. Бенефициерите на ЕМФС могат да поискат удължаване и рефинансиране на всички заеми по ЕМФС, ако средният матуритет на отпуснатите заеми (изчислен от първоначалното отпускане) не надвишава 19,5 години.

В този контекст беше получено искане за удължаване на заема по ЕМФС в размер на 4,75 млрд. евро, отпуснат на Португалия през 2011 г. и дължим на 3 юни 2016 г. Заемът беше рефинансиран в три сделки с падежи 2023 г. (1,5 млрд. евро), 2031 г. (2,25 млрд. евро) и 2036 г. (1 млрд. евро). След това удължаване на матуритета, среднопретегленият матуритет на заемите по ЕМФС за Португалия понастоящем е 14,9 години.

Общата непогасена сума по ЕМФС в края на 2016 г. възлиза на 46,8 млн. евро (Ирландия: 22,5 млрд. евро, Португалия: 24,3 млрд. евро).

2.3. Макрофинансова помощ

Макрофинансовата помощ (МФП)¹⁰ е предназначена за извънредни нужди от външно финансиране на страните, които са в географска, икономическа и политическа близост до ЕС. Целта на помощта е да се възстанови макроикономическата и финансовата стабилност в държавите кандидатки, държавите потенциални кандидатки и съседните на ЕС държави (и при изключителни обстоятелства — други трети държави), като същевременно се насърчава прилагането на макроикономически корекции и структурни реформи. МФП се предоставя извънредно и временно и се отпуска на траншове въз основа на строги изисквания по отношение на икономическата политика. МФП допълва и зависи от наличието на подкрепяни от програми на МВФ за макроикономически корекции. МФП може да се отпуска под формата на заеми и/или, при определени обстоятелства, под формата на безвъзмездни средства¹¹.

Ако държава бенефициер не изпълни задълженията си по погасяването, Комисията може да прибегне до Гаранционния фонд за външни дейности¹²; тогава погасяването на съответния отпуснат от Комисията заем става със средства от него¹³.

⁵ Изменен с Регламент (ЕС) 2015/1360 на Съвета от 4 август 2015 г. (ОВ L 210, 7.8.2015 г., стр. 1).

⁶ В член 122, параграф 2 от ДФЕС се предвижда финансова подкрепа за държави членки в затруднено положение поради извънредни обстоятелства извън техния контрол.

⁷ Подробна информация за операциите на ЕМФС се намира на следния интернет адрес: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/efsm/index_en.htm

⁸ Решение за изпълнение 2011/77/ЕС на Съвета от 7 декември 2010 г. за предоставяне на финансова помощ за Ирландия от страна на Съюза (ОВ L 30, 4.2.2011 г., стр. 34).

⁹ Решение за изпълнение 2011/344/ЕС на Съвета от 30 май 2011 г. за предоставяне на финансова помощ за Португалия от страна на Съюза (ОВ L 159, 17.6.2011 г., стр. 88).

¹⁰ Член 212 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) (ОВ C 326, 26.10.2012 г., стр. 47—390)

¹¹ Подробна информация относно МФП: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/macros-financial_assistance/index_en.htm

¹² Вж. Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности (кодифицирана версия) (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10). Досега по заемите в рамките на МФП не е регистрирано неизпълнение на плащане.

¹³ Въпреки че погасяването на заема се покрива в крайна сметка от бюджета на ЕС, Гаранционният фонд действа като ликвиден буфер, който защитава бюджета на ЕС срещу риска от предявяване на вземания в резултат на просрочени плащания. За подробния доклад относно

Вторият и последен транш от 10 млн. евро от заема на обща стойност от 15 млн. евро, предоставен на Киргизката република¹⁴, бе отпуснат през април 2016 г.

На 6 юли 2016 г. Европейският парламент и Съветът решиха да предоставят допълнителна макрофинансова помощ на Тунис¹⁵ в максимален размер от 500 млн. евро под формата на заеми (заем на три транша от 200, 150 и 150 млн. евро).

На 14 декември 2016 г. Европейският парламент и Съветът решиха да предоставят допълнителна макрофинансова помощ на Хашемитско кралство Йордания¹⁶ в максимален размер от 200 млн. евро под формата на заеми (заем на два транша от по 100 млн. евро).

Държавите бенефициери погасиха общо 70 млн. евро (Босна и Херцеговина — 4 млн. евро, бившата югославска република Македония — 10 млн. евро, Черна гора — 1,34 млн. евро и Сърбия — 54,66 млн. евро).

Непогасените суми по заеми за МФП намаляха от 3 006,6 млн. евро на 2 946,6 млн. евро в периода от 31 декември 2015 г. до 31 декември 2016 г. Заемите за Украйна представляват 75 % от общата експозиция за МФП.

2.4. Механизъм за отпускане на заеми от Евратом

Механизмът за отпускане на заеми от Евратом може да се използва за финансиране на проекти в държавите членки (Решение 77/270/Евратом на Съвета) или в някои трети държави¹⁷ (Решение 94/179/Евратом на Съвета).

През 1990 г. Съветът определи максимална граница на заемите от 4 млрд. евро, от които 3,7 млрд. евро са одобрени и 3,4 млрд. евро са вече отпуснати. В съответствие с Решението на Съвета за максималната граница на заемите (Решение 77/271/Евратом, изменено) когато одобреният размер достигне 3,8 млрд. евро, Комисията следва да информира Съвета и, ако е целесъобразно, да предложи нова максимална граница.

В подкрепа на програмата на Украйна за повишаване на безопасността на атомните електроцентрали, през 2013 г. Комисията прие Решение С(2013) 3496 за предоставяне на страната на заем по Евратом в размер до 300 млн. евро. Споразумението за заем бе подписано на 7 август 2013 г. Успоредно с това през март 2013 г. бе подписано споразумение за заем от ЕБВР в размер на 300 млн. евро.

На 27 май 2015 г. беше прието решение за вземане на заем с първи транш в размер до 100 млн. евро, но поради забавяне в процеса на изпълнение, до края на 2016 г. все още не беше извършено плащане. Първият транш от 50 млн. евро беше отпуснат през май 2017 г.

България и Румъния възстановиха суми от съответно 22,62 млн. евро и 19 млн. евро, а Украйна — сума, еквивалентна на 7,1 млн. евро¹⁸.

функционирането на фонда вж. COM(2014) 214 и придружаващия го Работен документ на службите на Комисията SEC(2014) 129.

¹⁴ Решение 1025/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за предоставяне на макрофинансова помощ на Киргизката република (ОВ L 283, 25.10.2013 г., стр. 1).

¹⁵ Решение (ЕС) 2016/1112 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. за предоставяне на допълнителна макрофинансова помощ на Тунис (ОВ L 186, 9.7.2016 г., стр. 1).

¹⁶ Решение (ЕС) 2016/2371 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за предоставяне на допълнителна макрофинансова помощ на Хашемитското кралство Йордания (ОВ L 352, 23.12.2016 г., стр. 18).

¹⁷ Понастоящем Украйна, Русия и Армения.

¹⁸ Възстановяване на суми в размер на 3 607 665,00 USD и 3 900 000,00 EUR.

3. ОПЕРАЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО ПОЛУЧАВАНЕ НА ЗАЕМИ

С цел да се финансират отпусканите заеми, одобрени от Съвета, Комисията е оправомощена да заема средства на капиталовите пазари от името на Европейския съюз и Евратом. Вземането и отпускането на заеми се извършва под формата на операции от вида „back-to-back“ (със сходни условия), с което се гарантира, че бюджетът на ЕС не поема лихвен или валутен риск¹⁹. На оставащите за изплащане задължения по получени заеми съответстват оставащите за събиране вземания по отпуснати заеми.

3.1. Механизъм за подкрепа на платежния баланс

През 2016 г. по линия на механизма за подкрепа на платежния баланс не са набирани средства от пазара. В края на 2016 г. общият размер на неизплатените средства, набрани за ПБ, бе 4,2 млрд. евро.

3.2. Европейски механизъм за финансово стабилизиране

Вследствие на искането на Португалия за удължаване на матуритета на нейния заем по ЕМФС, дължим на 3 юни 2016 г., през март и април 2016 г. ЕС емитира три облигации с падежи през 2023 г. (1,5 млрд. евро), 2031 г. (2,25 млрд. евро) и 2036 г. (1 млрд. евро), за да рефинансира облигацията с изтичащ срок.

Таблица 4: Операции на ЕС по получаване на заеми за ЕМФС през 2016 г. (в млн. евро)

Държава	Дата на емисията	Падеж	Размер
Португалия — 1-ви транш	15.3.2016 г.	4.4.2036 г.	1 000
Португалия — 2-ри транш*	13.4.2016 г.	4.4.2031 г.	2 250
Португалия — 3-ти транш	19.4.2016 г.	4.11.2023 г.	1 500
Общо			4 750

*Заедно с 10 млн. евро МФП за Киргизката република; (вж. точка 3.3 по-долу)

3.3. Макрофинансова помощ

Вторият транш (10 млн. евро от общо 15 млн. евро) на заема, предоставен на Киргизката република, бе отпуснат през април 2016 г.

Таблица 5: Операции на ЕС по получаване на заеми за МФП през 2016 г. (в млн. евро)

Държава	Дата на емисията	Падеж	Размер
Киргизка република	13.4.2016 г.	4.4.2031 г.	10
Общо			10

3.4. Механизъм за отпускане на заеми от Евратом

През 2016 г. не е имало операции за получаване на заеми от Евратом.

¹⁹ Регламентът за ЕМФС позволява да се прибегне до предварително финансиране, тъй като оправомощава Комисията „да предприеме заемане на средства на капиталовите пазари или от финансови институции в най-подходящия момент между планираните изплащания, така че да оптимизира разходите по финансирането и да запази репутацията си на емитент на Съюза на пазарите.“ Произтичащите от това разходи за изпълнение обаче се поемат от заемополучателя.

4. ЕВРОПЕЙСКА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

4.1. Дейности на ЕИБ по отпускане на заеми

ЕИБ финансира *пряко* индивидуални инвестиционни проекти или *чрез финансови посредници* — по-малки по мащаб проекти на МСП или на местните органи и общините. ЕИБ осигурява също и обезпечения по заеми, техническа помощ и рисков капитал.

През 2016 г. ЕИБ подписа споразумения за финансиране на обща стойност 74,6 млрд. евро (спрямо 77,5 млрд. евро през 2015 г.). Финансирането от групата на ЕИБ (включително дейността на ЕИФ) възлиза на 83,8 млрд. евро, което е катализирано инвестиции за почти 280 млрд. евро.

В допълнение, до края на 2016 г. групата на ЕИБ одобри 422 заеми и гаранции по Плана за инвестиции, които бяха обезпечени с гаранцията на ЕС по линия на ЕФСИ²⁰. Поетите като задължение средства са в размер на 30,2 млрд. евро, одобрени по ЕФСИ. Стойността на проектите и на мобилизираните инвестиции възлиза на общо 163,9 млрд. евро. Това представлява 52 % от общата цел от 315 млрд. евро за период от три години.

Дейностите на ЕИБ по финансиране оказват въздействие върху бюджета на ЕС, когато са обезпечени с гаранция от ЕС или с други средства от бюджета на ЕС. Освен за операциите, одобрени по ЕФСИ, това се отнася за:

- операциите на ЕИБ по финансиране, извършени в рамките на мандата за външно кредитиране (обхващащ държавите на етап предприсъединяване, съседните и партньорските държави, Азия и Латинска Америка, Южна Африка). Това финансиране се ползва с гаранция от бюджета на ЕС, покриваща риска от кредитно неизпълнение от държавата заемополучател или политическия риск. През второто полугодие на 2017 г. Комисията ще изготви отделен доклад за дейността на ЕИБ по външно кредитиране за 2016 г.
- механизмите за финансиране с поделение на риска, включващи използването на бюджета на ЕС за подпомагане на политиките на ЕС (например механизмът за финансиране с поделение на риска за проекти в областта на научноизследователската и развойната дейност и инициативата за облигации за проекти).

През 2016 г. дейностите на ЕИБ по отпускане на заеми извън ЕС възлизат на 7,9 млрд. евро, от които 6,8 млрд. евро в регионите, обхванати от мандата за външно кредитиране. Приблизително 5,9 млрд. евро, или 74 % от общото финансиране извън ЕС, са предоставени в държавите на предприсъединителен етап и в съседните на ЕС региони. Останалата част (26 %) е разпределена за Азия, Централна Азия и Латинска Америка.

От общо 6,8 млрд. евро, подписани от ЕИБ през 2016 г. в регионите, обхванати от мандата за външно кредитиране, почти 4 млрд. евро (58 %) са покрити от гаранцията от ЕС.

²⁰

Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. за Европейския фонд за стратегически инвестиции, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейския портал за инвестиционни проекти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 — Европейски фонд за стратегически инвестиции („Регламент за ЕФСИ“). ОВ L 169, 1.7.2015 г., стр. 1.

На 16 април 2014 г. Европейският парламент и Съветът приеха решението за предоставяне на гаранция от ЕС за операциите на ЕИБ извън ЕС²¹. Размерът на общия мандат е 27 млрд. евро, плюс допълнителна незадължителна сума от 3 млрд. евро. Активирането на цялата или на част от тази незадължителна сума се решава от Европейския парламент и Съвета в съответствие с обикновената законодателна процедура и въз основа на резултатите от междинния преглед на мандата за външно кредитиране.

През септември 2016 г. Европейската комисия предложи изменение на мандата за външно кредитиране с увеличение на тавана на 32,3 млрд. евро, което понастоящем се обсъжда от законодателите.

4.2. Дейности на ЕИБ по получаване на заеми

ЕИБ има устойчива стратегия за финансиране, като набира дългосрочни средства чрез емитиране на облигации на международните капиталови пазари, за да подкрепя своите операции по отпускане на заеми. С цел постигане на достатъчни обеми до дати на падеж, адаптирани за управлението на активите и пасивите, както и с цел оптимизиране на разходите за финансиране на устойчива основа, стратегията на ЕИБ за финансиране съчетава емитирането на големи ликвидни облигации в основните валути с целенасочени индивидуализирани емисии в няколко други валути.

През 2016 г. дейността на ЕИБ по получаване на заеми възлиза на 66,4 млрд. евро със среден матуритет 7,1 години.

5. Осигуряване на финансова стабилност в еврозоната

В отговор на глобалната икономическа и финансова криза държавите членки от еврозоната одобриха мерки за запазване на финансовата стабилност в еврозоната и в Европа като цяло. Тези мерки са описани по-долу. Те не са обезпечени с гаранция от бюджета на ЕС²².

5.1. Механизъм за отпускане на заеми за Гърция

След като на 2 май 2010 г.²³ финансовите министри от еврозоната с единодушие се съгласиха да окажат подкрепа на Гърция, за тази цел бе създадена тригодишна съвместна програма с МВФ, съдържаща финансов пакет в размер до 110 млрд. евро. Програмата бе придружена от строги изисквания по отношение на провежданата политика²⁴, договорени с гръцките власти от Комисията и МВФ с участието на ЕЦБ. Заемите, отпуснати от държавите членки от еврозоната по Механизма за отпускане на

²¹ Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за предоставяне на гаранция от ЕС на Европейската инвестиционна банка за загуби по операции по финансиране на инвестиционни проекти извън Съюза (ОВ L 135, 8.5.2014 г., стр. 1—20).

²² Допълнителна информация за трите действащи механизма се намира на следния интернет адрес: http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/index_en.htm

²³ Подкрепата се предоставя чрез двустранни заеми от останалите държави членки от еврозоната, обединени в пакет от Комисията, съгласно условията, описани в изявлението им от 11 април 2010 г.

²⁴ Основните елементи на изискванията по отношение на политиката са заложили в Решение на Съвета от 10 май 2010 г., отправено към Гърция с оглед засилване и задълбочаване на фискалния надзор и за предизвестие към Гърция за предприемане на необходимите мерки за коригирането на прекомерния дефицит (2010/320/ЕС). Условията са описани по-подробно в меморандума за разбирателство, сключен между гръцките власти и Комисията от името на държавите членки от еврозоната.

заеми за Гърция (МОЗГ), възлизат на 52,9 млрд. евро, които бяха отпуснати между май 2010 г. и декември 2011 г.

5.2. Европейски инструмент за финансова стабилност

Европейският инструмент за финансова стабилност (ЕИФС)²⁵ е създаден от държавите членки от еврозоната като притежавано от тях дружество, регистрирано в Люксембург, предназначено да действа като временен спасителен механизъм за предоставяне на заеми на намиращи се в затруднение държави членки от еврозоната чрез емитиране на облигации, гарантирани от държавите членки от еврозоната. През октомври 2010 г. бе решено да се създаде постоянен оздравителен механизъм — Европейският механизъм за стабилност (ЕМС), който започна да функционира на 8 октомври 2012 г.

На 14 март 2012 г. министрите на финансите на държавите от еврозоната и МВФ одобриха втората програма за икономически корекции за Гърция, като бяха добавени 130 млрд. евро към непреведените суми по първата програма. Тази втора програма предвижда следователно обща финансова помощ в размер на 164,5 млрд. евро, като МВФ участва с 19,8 млрд. евро. Докато първата програма (МОЗГ) бе създадена като споразумение между кредиторите с централизиране на двустранните заеми, отпуснати от подкрепящите държави членки от еврозоната, като Комисията осигури координация и управление, втората програма се финансира от ЕИФС.

Считано от 1 юли 2013 г. ЕИФС не може повече да участва в нови програми за финансиране или да сключва нови споразумения за заеми. Въпреки това дейността му продължава в рамките на текущите програми за Гърция, Португалия и Ирландия, където той е кредитор (заедно с МВФ и някои държави членки).

5.3. Европейски механизъм за стабилност

Европейският механизъм за стабилност (ЕМС)²⁶ се превърна считано от 1 юли 2013 г. в постоянен механизъм за отговор на новите искания за финансова помощ от държавите членки на еврозоната.

ЕМС има максимален кредитен капацитет от 500 млрд. евро. Общият записан капитал възлиза на 704,8 млрд. евро, като внесенят капитал от държавите членки от еврозоната е 80,5 млрд. евро, а изискуемият — 624,3 млрд. евро.

ЕМС предостави финансова помощ за Гърция и Кипър (при условие че бъде приета програма за макроикономически корекции) и на Испания — за рекапитализиране на банковия сектор. Срокът на програмата за Испания изтече през декември 2013 г. с отпускането на обща сума в размер на 41,3 млрд. евро, а Кипър приключи своята програма на 31 март 2016 г. с отпускането на заеми на обща стойност 6,3 млрд. евро.

²⁵ Европейският инструмент за финансова стабилност (ЕИФС) е предприятие със специално предназначение, финансирано от членовете на еврозоната за преодоляване на кризата с държавния дълг. Той беше одобрен от Съвета на Европейския съюз на 9 май 2010 г. с цел да се запази финансовата стабилност в Европа чрез предоставяне на финансова помощ на държавите от еврозоната в затруднено икономическо положение. Седалището на инструмента е в град Люксембург, тъй като ЕИФС е създаден като акционерно дружество съгласно законодателството на Великото херцогство Люксембург. (Journal Officiel du Grand-Duché de Luxembourg - C — N° 1189 8 juin 2010).

²⁶ На 11 юли 2011 г. финансовите министри на 17-те държави членки от еврозоната подписаха Договора за създаване на европейския механизъм за стабилност (ЕМС). Договорът следва решението на Европейския съвет от 25 март 2011 г. и се основава на изменение на член 136 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

На 8 юли 2015 г. гръцкото правителство подаде искане за финансова помощ от ЕМС. Финансовата помощ за Гърция, предоставяна от ЕМС, ще бъде в размер до 86 млрд. евро за срок от три години. Лидерите на страните от еврозоната постигнаха споразумение с Гърция на 13 юли 2015 г. относно набор от предварителни действия, които трябва да се предприемат спешно, за да могат да започнат преговори по всеобхватна програма за реформи, изложена в меморандум за разбирателство (МР). На 19 август 2015 г. ЕМС одобри меморандума за разбирателство. МР е насочен към четири ключови области: възстановяване на фискалната устойчивост; запазване на финансовата стабилност; засилване на растежа, конкурентоспособността и инвестициите; и реформа на публичната администрация.

Към 31 декември 2016 г. общият размер на финансовата помощ по линия на ЕМС за Гърция достигна 31,7 млрд. евро (около 37 % от общия обем на програмата).

На 10 юли 2017 г. беше отпусната допълнителна сума от 7,7 млрд. евро, като по този начин съвкупната сума, отпусната за Гърция по ЕМС, достигна 39,4 млрд. евро.